

## Danska stjórnin tekur undir við færoysku stöðuni í sjómármálum

Tað var þúra beint ætlað, tá vit sögdu, at orðindin hjá státsministara H. C. Hansen, eftir umboðsmönnum fyrri færoysku flokkarnar einans vóru tæy at leggja ráð saman við teimum um, hvussu færoyingar og danir best kundu leggja tingsins samtykt og krav viðvíkjandi sjómármálum fyrri bretar.

Tað var als ikki fyrri at fáa færoysku tingmenninar at slaka í livskravi Færoya fólks um 12-mílamark.

Í hesum kravi var danska stjórnin samd við færoyingar, tí at hon skilir, at tað er einki minni enn livsmálið mikla fyrri okkum færoyingar at fáa fiskimarkið sett út til 12 fjórðingar frá beinum basislinjum.

Men danska stjórnin veit eins og vit allir, at stjórnarflokkarnir, sambandið og fólkaflokkurin fyrri stuttum hevir samtykt at lata bretar fáa rætt at veiða 3 fjórðingar frá landi, og at hesin sáttmáli stendur við í 10 ár, um bretar ikki ganga við til av sær sjálvum at góðtaka eitt sjómármál sum tað íslenska. Hon veit, at vit megu á samráðingarfundir við bretar, um vit kunnu vinna á mál í hesum, og hon vildi tí lata allar góðar færoyskar kreftir sleppa at royna seg saman við henni til tess at fáa handa vanlukkusáttmálan avtiknan.

Hetta er vinastøða. Hetta er skilastøða.

Tað komst tí dansku stjórnini og hvørjum skilamanni burtur úr vón og viti, tá fólkaflokkurin við Poul Petersen og Hákuni Djurhuus sum kappleyparum lýsti, at fólkaflokkurin vildi ikki vera við til at geva og fáa góð ráð í telvingini við bretar um handa vanlukkusáttmála, sum fólkaflokkurin meira enn nakar annar við Hákuni Djurhuus og Poul Petersen sum høvuðsmönnum hevir ábyrgdina fyrri.

Eingin hevir hoyrt ella sæð so rúkandi øvugt sum hesa stöðu fólka flokksins: **fyrst at viðtaka eitt krav til bretar, men tá tað er gjørt, so ikki at vilja vera við frá fyrst til seinast fyrri at fáa trýst samtyktina og kravið út til verunleika.**

»Hul í hovedet« siga danir um slíkan orskap.

Men er tað nú so stóru orskapur sæð út frá sjónarmiði Hákuns Djurhuusar, sum hann í státsministeriinum við Hedtoft, státsministara í forsæti legði so sterkt fram?

Her veipaði Hákun Djurhuus við »havenes frihed« sum hinum sælugerandi lykinum.

Færoyska sambandska og fólka flokkska stjórnin vildi gera sáttmála um 3-fjórðings-sjómármál, tí at færoyingar vildu hava havið opið fyrri øllum.

Tá nú Hákun Djurhuus og aðrir við honum ikki vilja fara á fund við bretar og danir um fáa 12-mílamarkið ígjøgnum, er tað so, tí teir halda upp á »havenes frihed«, og at verunliga skal einki gerast fyrri at tína 3-mílamarkinum við Færoya stendur?

Vit spurdu. Vit verða við at spyrja, hvat verunliga liggur undir stöðu fólka flokksins við at »sabotera« 12-míla kravið í sjómármálmálum. »Sabotera« er ikki ov nógv sagt, at teir menn gera, sum ikki vilja fara á samráðingarfund við teir, ið eru teir einastu, ið kunnu færa okkum undan bandinum um 3-mílamarkið.

Vit eru fegnir fyrri stöðuna hjá H. C. Hansen, glaðir yvir, at hann úttan himpr av allari meg gongur inn fyrri samtykt tingsins. Tað

## Hví sviku tjóðveldismenn í stríðnum fyrri 12 fjórðings fiskimarki

Eg var fegin yvir, at javnaðarmenn og tjóðveldismenn ikki vildu vera við til handa 10-ára-fiskimarkssáttmálan, sambandsmenn og fólka flokksmenn gjørdur við bretar.

Javnaðarflokkurin og tjóðveldisflokkurin skulu hava stóra tøkk fyrri tað.

Um einki annað var at gera í fyrstu syftu enn at siga upp sáttmálan av 1901, vildi verið beint at gjørt tað. Men tað vildi drigið ta endaligu loysnina út, 2 ár var jú uppsagnarfrestin. Tá hesi 2 árini vóru farin, vildi eitt sindur av tíð gingið - hvussu nógv ár dugi eg ikki at meta - til tess ein meiraltí var vorðin samdur um at ávisa, hvussuleiðis hetta sjómarkið skuldi verða sett. Hesum viðvíkjandi hevði tjóðveldisflokkurin ikki eitt einasta orðið.

So var uppskot javnaðarflokksins eftir umstøðunum klókari. Tað segði ongan fyrirum at fáa við tað sama frá sær. Tað vildi taka við tí litla fyrirumunum vestanfyrri, sum kundi fáast alt fyrri eitt. Men treytað av, at bretar, aðrenn undirskrivað varð, skrivliga bundu seg til at góðtaka tað fiskimark, sum teir annaðhvørt sáttmálaliga ella við at tolerera komu at góðtaka hjá íslendingunum.

Við soleiðis at leggja okkum á sama bógvin sum íslendingar gjørdur við heiminum greitt, hvorja stöðu og hvørji krav vit høvdu, og varð hetta samtykt, vildi eingin sjómármálmálspurningur verið hjá okkum. Bretar vildu so verið bundnir av egnu undirskrift at góðtikið hjá okkum sama, sum teir komu at finna seg í í Íslandi.

Men gjørd gerð hevir onga vend.

Vit megu jú finna okkum í meiralutaræðinum - og fólka flokk-

stendur so ikki á teirri dansku stjórnini.

Skammiligt, at tað í fyrstu atlogu skuldi standa á okkum.

Skammiligt, at tað skal hava verið 2 flokkar, ið hava gjørt alt fyrri, at tingsamtyktin skuldi verða av ongum.

Og um tað varð soleiðis, at hin danska stjórnin segði, at tá færoyingar ikki sjálvir vilja vera við yvir fyrri bremum, ber tað illa til hjá teimum.

Har høvdu vit so ligið.

Færoyar høvdu mist hin einasta kjansin fyrri at vinna 12-mílamarkið. Men kann vera, at fólka flokkurin og tjóðveldið høvdu fingið ein framhjággðan kjans at dýkt niður á danir, ta dansku stjórnina, sum skuldi havt alla skuldina, um einki hendi.

**Hetta vildi verið líka ringt og skaðiligt fyrri 12-mílamarkið sum tað, at 2/3 av tjóðveldisflokkinum ikki vildi greiða atkvøðu fyrri tí.**

urin og sambandið høvdu jú meiralutan.

Men so er at royna at vinna aftur tað, hesir flokkar hava forkomíð. Og fyrri at kunna hetta megu allir færoyingar sum ein standa samdir.

Tað er tí so ófatiligt, at Erlendur Paturssonur, Hanus við Høgadalsá, Frederik Hansen og Jóhann Simonsen fóru at svikja sjómármálið við ikki at vilja greiða atkvøðu fyrri 12-mílamarkinum. At tað komu at vera bara 23 atkvøður fyrri hesum uppskoti - 23 av 27 tingmönnum - víknaði nógv um samtyktina í eygum útendinga.

Tað var av sonnum ein ring gerð at svikja her!

Hví sviku teir?

Hesin spurningur biður um svar, so álvarsigur hann er.

Útróðramaður.

## Viðmerkingar :

### Læra bretar

Dagblaðið, sum av øllum alvi roynir at verja stöðu fólka flokksins og sambandsins, tá ið teir avreiddu grunnar okkara til bretar, er harnafyllt yvir, at javnaðarmenn skulu tala um, at 10 + 2-árasáttmálin lógfrøðiliga bindur (tað eru okkara mætastu lógfrøðingar, ið siga tað!). Vit vilja, skrivur blaðið, á tann hátt læra bretar, minna teir á, at teir hava ein sáttmála, har vit hava givið teimum veiðurétt á grunnum okkara.

Vit skilja, at dagblaðsmenninir kenna seg illa, men er tað nú ikki nakað langt av leið at gera seg so býttan, at ein billar sær inn, at bretar eru býttir ella einglar yvir fyrri okkum?

## Legg einki í, Hákun Djurhuus

Tað nyttar einki, Hákun Djurhuus, at krækja teg til Jóan Petur Davidsen í sjómármálum. Hann gjørdi ikki sum fólka flokksmenn og sambandsmenn, ikki sum tjóðveldið, hann feldi ikki uppskot javnaðarflokksins, tað einasta sterka og fullfiggjaða, sum frammi hevur verið í sjómármálum, men var við til at seta tað fram og stríðast fyrri tí. Hann var sanniliga ikki fyrri 3-mílamarki landsstýrisins. Men tá ið javnaðarmannuppskotið varð felt, og tað var givið, at landsstýrisuppskotið varð samtykt, vildi hann siga valdomi sínum, at hann sum Sandoyar tingmaður heldur vildi taka tann litla bata, sum uppskotið gav vestanfyrri til sandoyarmenn enn einki at fáa. Hinir javnaðartingmenn hildu ímóti til tað seinasta hóast henda sonevnda bata - og vit halda, at teir gjørdur beint. Tí her mátti ikki slakast.

## Eingin munur á stöðu Øregaards og Dams í Sjómármálum

Hákun Djurhuus roynir nú at hasta sær við at siga, at hann í svikum ikki er verri enn Øregaard, tí Øregaard skal hava sagt, at hann var ímóti, at lögmaður fór at samráðast við danir.

So veikir og gyrður í brokur er nú tann sera ívni Hákun Djurhuus.

Øregaard hevir ongatið verið ímóti samráðingum - hvørki við danir ella bretar - men hann segði eins og Dam, at hann var ímóti samráðing um styttri mark enn 12 fjórðingar.

Bæði Øregaard og Dam vóru sjálvandi fyrri flokkanna samráðing við dansku stjórnina um, hvussu ein best og sterkast kundi leggja tingsins samtykt og krav fyrri bretar, so vit verunliga komu at vinna í toganini um 12-míla sjómarkið.

Dam og Øregaard hava verið og eru á einum máli í sjómármálum - og teir hava allar færoyingar aftan fyrri seg.

## Á landsins hendur

Norski javnaðarflokkurin samman við norsku fakfeløgnum hevir havt sitandi nevnd, ið gjørt hevir kanningar og sagt frá, hvat neyðugt verður at sosialisera ella nationalisera har í landinum.

Nevndin er komin til tað úrslit, at bankarnir eiga at koma á landsins hendur. Harafrat koma so fleiri stórra monopolfyrirtekur, ið er av avgerandi týdningi fyrri hitt samlaða vinnulivið.

Nevndin heldur tað bæði vera óneyðugt og óráðiligt at nationalisera iðnaðin sum heild, men mælir til strangari eftirlit í mongum forum, strangari partafelagslógir, og at arbeiðararnir fáa meira at siga í dagligu leiðslun og dagliga virkinum í teimum ymsku stórra fyrirtekunum.